

AKUTNE OKUŽBE DIHAL

Akutne okužbe dihal se pojavljajo preko celega leta, precej bolj pogoste so v jesensko zimskem času. Povzročajo jih virusi in manj pogosto bakterije. Z bolnikov ali zdravih nosilcev se prenašajo po zraku s kapljicami npr. iz ust pri govoru, kihanju, kašljanju ter slinjenju (npr. otroške igrače). Povzročitelji vstopijo skozi usta in nos v dihala, kjer povzročijo bolezenske spremembe.

Akutne okužbe dihal so pogostejše pri predšolskih otrocih in šolarjih, saj še nimajo razvite imunosti, pa tudi otroci se med seboj intenzivno družijo, njihove higienske navade so slabše.

Akutne okužbe dihal kot so navadni prehlad, gripa, vnetje obnosnih votlin, vnetje srednjega ušesa, angina, akutni bronhitis, akutni bronhiolitis in pljučnica, se pojavljajo povsod po svetu. Povzročitelji akutnih okužb dihal se hitreje širijo, ko so temperature okolja nizke, osončenost skromna. Slabša kvaliteta zraka pripomore k večji ranljivosti dihalnih poti in sprejemljivosti za akutne okužbe dihal.

Begunci in migranti zbolijo s povsem enakimi akutnimi okužbami dihal kot lokalno prebivalstvo. Na begunce in migrante delujejo enaki dejavniki kot na ostalo prebivalstvo – tveganje predstavlja bivanje v neprimernih bivalnih prostorih, ki so slabo kurjeni, splošno slabo zdravstveno stanje, izčrpanost, pomanjkanje zdrave hrane, predvsem pa prenatrpanost v begunskih centrih, ki omogoča enostaven prenos virusov in bakterij med ljudmi.

Enako kot pri ostalemu prebivalstvu svetujemo, da se:

- beguncem in migrantom omogoči **primerno bivalno okolje**: prostori morajo biti primerno ogrevani, redno prezračevani in počiščeni, postelje med seboj dovolj razmaknjene;
- poučimo jih o pomenu **rednega umivanja rok**, saj se prav preko rok, onesnaženih z izločki, prenaša največ povzročiteljev akutnih okužb dihal;
- poudarimo pomen **pravilne higijene kašlja** – kašlja se v rokav in ne v dlan, da je ne onesnažimo in zanesemo kužne kapljice v okolico;
- begunci in migranti, ki imajo akutno okužbo dihal, naj poskrbijo, da okužbe ne prenesejo na druge osebe – poudarek je na umivanju rok, higieni kašlja, higienskem odstranjevanju posmrkanih papirnatih robčkov, bolnik naj si čim manj dotika sluznice oči, nosu, ust, kjer je virusov in bakterij največ;
- **akutne bakterijske okužbe dihal** kot so vnetje obnosnih votlin, gnojno vnetje srednjega ušesa, streptokokno angino in bakterijsko pljučnico, je potrebno pravočasno zdraviti z antibiotikom.
- beguncem in migrantom, enako kot ostalemu prebivalstvu, svetujemo **cepljenje proti gripi**, zlasti če pripadajo skupinam za težji potek gripe – to je cepljenje svetujemo vsem starejšim

beguncem/migrantom, tistim, ki imajo kronično bolezen srca, pljuč, ledvic, jeter, sladkorno bolezen, nevrološko bolezen, motnjo imunosti, so močno predebeli, nosečnicam in majhnim otrokom;

Cepljenje proti gripi je priporočljivo tudi za osebe, ki so zaposlene v azilnih domovih in begunskih centrih.

V primeru, da je število zbolelih v azilnem domu ali begunskem centru, precejšnje in osebje oceni, da se širi, svetujemo posvet z epidemiologom območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki bo preučil situacijo, ocenil ali gre za izbruh in svetoval dodatno ukrepanje primerno okoliščinam.